

STUDENTEN WEEKBLAD

10^e Jaargang.

No. 18.

HOOFDREDACTEUR: CH. E. DUTILH.

REDACTEURS: A. E. M. J. HANLO, J. B. A. KESSLER,
G. P. NIJHOFF, R. A. D. CORT VAN DER LINDEN.

VAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: G. E. J. WIESSING.

Donderdag

20 Febr. '08.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR.
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: Oude Delft 210.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING op het Bureau van de Redactie, Vlamingstraat 34, Dinsdag 25 Februari, des middags om 4 uur.

Inhoud.

Kroegverbouwing, door H. H. de Jongh.
Vrije Studie. Lezing van Prof. Huizinga.
Maskerade of Karneval, door J.
Techniek, door Folrax.
Vacantie-Semesters, door G. M.
Tooneel, door H.
Studiebelangen.
Boekbespreking.
Ontvangen boeken.
Berichten en mededeelingen.
Agenda.

Kroegverbouwing.

In het S. W. van 13 Februari j.l. staan twee stukjes over bovenstaand onderwerp, die m. i. niet onbesproken mogen blijven.

Om bij het begin te beginnen: de heer L. d. M. komt tot de conclusie, dat men een studentensociëteit, in tegenstelling met een gewoon restaurant, niet zóó moet inrichten dat zij een maximum aantal bezoekers trekt, daar men dan afhankelijk zou gaan worden van het aantal kroegleden, dus van het aantal corpsleden, waaruit z. i. volgt verslappening van den groentijd en degeneratie van het D. S. C.

Voorwaar een ongewone redeneering, die beter zou passen in het tijdperk van \pm 15 jaren geleden (met zijn kliek, waarop het D. S. C. als 't ware dreef) dan in den tegenwoordigen tijd.

Ziet de heer L. d. M. dan niet in, dat de S. P. al sinds lang is te beschouwen als eene financiële onderneming (weliswaar onder bijzondere omstandigheden) welke bloei wel degelijk functie is van haar aantal leden, hunne draagkracht en verteringen?

Een enkele blik in de boeken der Sociëteit kan den heer L. d. M. overtuigen van het vorenstaande: hij zal dan n.l. zien, dat elk lid zijn deel bijdraagt in den bloei der onderneming, en dat de meerdere verteringen van sommige groepen van leden betrekkelijk zeer weinig invloed hebben op het groote gros der inkomsten. De heer L. d. M. vergete niet, dat de ervaring bewezen heeft, dat de grootste verteederders in den regel de slechtste betalende zijn en dat het grootste deel der uitstaande schuld moet gezocht worden bij de groep van leden, die de heer L. d. M. op het oog schijnt te hebben.

Boven zeide ik, dat de bloei der S. P. functie is o.a. van draagkracht en verteringen der leden. 'Tusschen draagkracht en verteringen der leden bestaat echter ook nog een nauw verband, een verband, welks wezen grootendeels beheerscht wordt de inrichting der S. P.

Kon men n.l. eens becijferen, wat Delftsche, Haagsche, Rijswijksche en Rotterdamsche café's en eethuizen verbruiken van de draagkracht der leden van de S. P., zoo zou men tot de ontdekking komen, dat de S. P. met hetzelfde aantal leden met dezelfde draagkracht als thans, hare inkomsten nog sterk zoude kunnen vermeerderen, als hare inrich-

ting maar voldoende attracties bood, om den leden in de gelegenheid te stellen, hunne financiële draagkracht ten dienste der S. P. te stellen. Tot toelichting het volgende: billardliefhebbers zullen allicht meer op de S. P. en b. v. minder in het Zuid-Hollandsch Koffiehuis gaan spelen, indien de S. P. eene up-to-date billardzaal bezat. Vele leden zouden lunch en diner op de S. P. gaan gebruiken, indien keukens en eetzaalen, naar de eischen des tijds ingericht, hen daartoe uitnoodigden, terwijl zij thans gedwongen worden, daartoe ongezellige en veelal minder goede eethuizen te bezoeken.

Waarlijk, mijnheer L. d. M., het is toch te absurd, de S. P. zoo te willen inrichten, dat zij niet een maximum aantal bezoekers kan trekken, alleen uit angst, dat het D. S. C. zal verslappen. Overigens ben ik overtuigd, dat een goed aan haar doel beantwoordende groentijd waarborg is voor den goeden naam van het D. S. C. en daardoor tevens voor haar ledental.

Waar gij zegt, dat 96 % der kroegleden onbevoegd is, te oordeelen over de financiële toestand der S. P., schijnt ge te vergeten, dat ieder lid, op verzoek, inzage heeft in de boeken der S. P.

Tenslotte wil ik U er op wijzen, dat in de algemeene vergadering van 17 Januari j.l. er uitdrukkelijk op gewezen is, dat met elk verbouwingsplan wordt gerekend met het tegenwoordig aantal leden, m. a. w. dat geen toename, echter ook geen afname van leden wordt verwacht.

Wat de duurte der plannen aangaat, dit is eene zijde van het vraagstuk, die pas later aan de orde is. Is men eenmaal zoover, dat verschillende (technisch en uit een exploitatie-oogpunt) juiste plannen met nauwkeurige ramingen vervaardigd zijn, dan zal overwogen worden, welk plan (of in 't geheel geen plan) financieel te verantwoorden is. De enquête heeft voorloopig echter niets met de financiële zijde der zaak te maken.

Tot zoover zij dit stuk een antwoord aan den heer L. d. M.

Wat de heer D. betreft, begrijp ik niet, hoe zijne opvatting over eene enquête is. Sommige vragen vindt hij onmogelijk te beantwoorden voor een normaal kroeglid, b. v. die over de financiële toestand der S. P., „de rest” zou hij willen samenvatten in de vraag: „acht ge verbetering en verhooging van comfort wenschelijk?”

Boven wees ik er reeds op, dat ieder kroeglid, die dat wenscht ('t zij uit belangstelling — de kroeg is toch ook zijn eigendom — 't zij uit nieuwsgierigheid) volledig op de hoogte kan komen van de financiële toestand der Sociëteit dus wel bevoegd is daarover te oordeelen.

Wat „de rest” betreft: de opvatting der bouwcommissie is m. i. dat een enquête (het woord zegt het duidelijk) uit vragen moet bestaan, vermoedelijk om de antwoorden te kunnen ordenen en zich zoo over elk onderdeel der inrichting van de Sociëteit een oordeel te kunnen vormen. Dat de commissie daartoe in details is afgedaald, kan, dunkt me, nooit kwaad, wel goed. Zoo kan b. v. een lid m. i. beter oordeelen over de capaciteit van garderobe en fietsenbergplaats, dan het bestuur, dat daarvan zelden gebruik maakt. Overigens verwacht de heer D. ook de enquête over de wenschen der leden, met wat daarvan uit financieel oogpunt is te vervullen. Zooals gezegd: wat van alle wenschen zal uitgevoerd worden in verband met de kas, is van later zorg.

Daartoe is in de eerste plaats noodig: eene juiste raming van een principiëel goedgekeurd plan, dat gegrond is op de resultaten der enquête.

Bovenstaand stuk is te beschouwen, niet als een uiting van de bouwcommissie, doch van mij persoonlijk.

H. H. DE IONGH.

„Vrije Studie”.

LEZING van Prof. HUIZINGA.

Eerste avond.

Vooraf roepen wij de toegevendheid onzer lezers in, zoo wij eenigermate te kort schieten in de lang niet lichte taak, van deze buitengemeen belangwekkende, wat stijl en uitspraak betreft zoo uitstekende, lezing een verslag te geven.

Nadat de president de vergadering geopend had en in 't bijzonder de gasten van het Bestuur, den Senaat, de Maskerade-commissie en den heer J. de Bié Leuveling Tjeenk — aanstaand hoofdpersoon — had welkom geheeten, begint prof. Huizinga zijn lezing, waarvan de inhoud ongeveer de volgende is:

Florence is geweest een wereldstad; wereldstad, omdat van haar uit zijn gegaan twee machten, die beide gedurende vele tientallen van jaren in de oude wereld hebben overheerscht. Florence was de eerste staat, die zijn stempel op zijn goud drukte, en daarmee alle toenmaals bekende landen overstroomde (florijn, gulden, afkomstig van den naam Florence); en tevens drukte het zijn stempel op de beweging op het gebied van kunst en wetenschappen, die haar oorsprong nam in Opper-Italië, maar als een niet te weerstane stroom weldra geheel Europa met zich sleepte. Die geweldige strooming is de Renaissance. (Deze is door den spreker meer in 't bijzonder op den tweeden avond besproken. Eerst is gegeven een stuk geschiedenis, een kijk op personen en toestanden).

Het denkbeeld dat wij ons gewoonlijk maken van de stad Florence, is er een van gracie in de eerste plaats. Echter blijkt bij een bezoek hoe onjuist dat denkbeeld is; niet gracieus zijn de palazzi, maar somber en geweldig. De verklaring hiervoor geeft de geschiedenis: in vroeger eeuwen was de stad getuige van steeds voortdurende familieveten. Elk der families of elke groep liet, op eigen veiligheid bedacht, zich een sterke woning bouwen, met een toren, die de aanvallen van bureu zoo noodig zou kunnen weerstaan. Omstreeks 1100 waren er meer dan honderd van dergelijke torens en Florence leverde eer den aanblik van een openhooping van kasteeltjes dan van een eigenlijke stad.

Zoals overal elders had oorspronkelijk de adel de macht in handen; maar toch begon zijn invloed te dalen tengevolge van de meer en meer opkomende handwerks- en handelsstand.

De lakenindustrie was de eerste nijverheid die met onze tegenwoordige groot-industrieën is te vergelijken. Het gilde der lakenhandelaars, der laken- en wolwevers, werd een lichaam, waarmee rekening moest worden gehouden.

Maar ook de geldhandel nam een voor dien tijd reusachtige afmeting aan. Iedere stad had zijn eigen munt, zoo was handel slechts dan mogelijk wanneer daar wisselaars bestonden. Dit ambt werd waargenomen door de Florentijnen, meer nog dan door de Lombarden. Hoe meer zich hun zaken uitbreidden, hoe minder zij het geld dat zij in het buitenland verdienden behoefden bloot te stellen aan het gevaarlijk transport naar de eigen stad. Zij handelden er mee op de plaats waar het vandaan kwam en werden van wisselaar, bankier. Hun ambacht was in die tijden bijzonder gevaarvol. De beoefenaars ervan stonden bloot aan roof, aan afpersing door de overheid, aan haat dergenen van wien zij hun geld moesten verdienen. Nog grooter werd die haat toen zij van den Paus de opdracht kregen de verschillende kerkelijke belastingen te innen. Maar juist die harde omstandigheden staalden het ras, en ook de vermenging die later plaats had tusschen adel en burgerstand, omdat de eerste niet als elders uitweek toen het met zijn macht gedaan was, kwam daaraan ten goede. Naast de handelsgeest en den zin voor orde van den burger, zat den Florentijn de heldhaftigheid en schoonheidszin zijner adellijke voorvaderen in het bloed.

Evenals in sommige andere Opper-Italiaansche steden was het bewind in handen eener Signorie, een raad bestaande

uit invloedrijke edelen. Langzamerhand was het zoover gekomen dat slechts leden van één of eenige machtige geslachten erin zitting hadden. In Genua was er tusschen verscheiden families een voortdurende strijd om den eersten rang. Deze strijd heeft niet nagelaten zijn invloed op de Genuesche geschiedenis te doen gelden, en hij heeft ze gemaakt tot één groote verwarring.

Venetië was de stad, waar de afscheiding tusschen machthebbers en onderdanen wel de scherpste gedaante heeft aangenomen; het is erdoor geworden de politiestaat die het gebleven is tot in de negentiende eeuw. Milaan werd reeds in de veertiende eeuw geregeerd door de Visconti's.

In Florence gebeurde het ongeveer 1250, dat de zeven voornaamste gilden zich langzaam aan schoven tusschen de signorie, die tot nog toe het bewind voerde en waarvan de „podesta”, een soort vrederechter die zich door de bekleeding van het keizerlijk of pauselijk vicariaat eenige meerdere schijn van macht wist te verschaffen, doorgaans het voornaamste lid was. Deze zeven voornaamste gilden, artimaggiori, kozen een capitano del popolo, die bekleed werd met de uitvoerende macht. Zoo werd de adel verdrongen door de aanzienlijke, doch niet adellijke geslachten.

Reeds van 1283 af lieten nu ook de veertien artimino, de werkelijke burgerstand, hun invloed in bewindszaken gelden. Zij kozen een „ganfalonniere di giustizia” (banierdrager der gerechtigheid), die echter telkens voor slechts twee maanden zijn ambt behield. Uit den korten duur der aanstelling blijkt ten sterkste het groot wantrouwen dat men had tegen elkeen die een hooger rang innam.

In dezen tijd behoorden de Medicis nog niet tot de eerste families. De naam werd het eerst gehoord in 1378, in verband met den opstand der gildeloze arbeiders. Echter brengt de 14e eeuw geen belangrijke verandering in de wijze waarop Florence werd geregeerd. De groote crisis over de geheele wereld deden ook op Florence hun invloed gelden. Overal woedde de oorlog en bovendien maakte de pest duizenden slachtoffers. Ware het niet dat groote mannen als b.v. Pretarca in dezen tijd leefden, dan zou de geschiedenis weinig anders dan treurige feiten te vermelden hebben.

Als gevolg van hun opstand in 1378 wonnen de gildeloze daglooners de macht, welke hun al weer spoedig werd ontnomen en in handen geraakte van de burger-aristocratie, meer speciaal kwam aan 't geslacht der Albizzi.

Dit had in zijn eigen partij tegenstanders van wie het voornamelijk de Medicis waren, die het de oppermacht niet gunden. De Medicis, oorspronkelijk wolfabrikanten, hadden zich later als bankiers grooten naam en enorme rijkdommen verworven. Echter stelden zij zich nooit te sterk op den voorgrond. Van goede gelegenheden hun macht en aanzien op weinig opzienbarende manier uit te breiden, maakten zij trouw gebruik en deze sluwheid is een der eigenschappen, teekenend voor hun geslacht. Zij spreekt duidelijk uit de woorden, die Giovanni de Medici, zijn zoons Cosimo en Lorenzo naliet: „Doet niets tegen de duidelijke strooming in het volk, stelt tegenover zijn onverstand geen beter weten, maar vergoelijkende taal. Leidt de openbare aandacht van u af en grijpt niet in in rechtsgeschillen, want wie gerechtigheid verhindert, die komt door gerechtigheid om”.

De aanwas van de Medicijnsche oppositie werd steeds grooter, vooral toen de oorlog tegen Lucca, waarin Florence door de Albizzi gewikkeld was, zoo slecht liep.

In 1433 nam toen Albizzi's partij haar toevlucht tot een uiterste; Cosimo de Medici, met zijn geheele geslacht, werd verbannen en in den adelstand verheven, wat gelijk stond met onbevoegd-verklaring tot het bekleeden van eenig officieel ambt. In die dagen schijnt een van Cosimo's aanhangers hem voorspeld te hebben, dat hij nog binnen het jaar weer in zijn vaderstad zou zijn teruggekeerd. En werkelijk zoo geschiedde het.

Cosimo, die de wijk nam naar het bevriende Venetië, werd daar, evenals overal elders op zijn doortocht, op vorstelijke wijze ontvangen.

In Augustus 1434 door een nieuwe Signorie, waarin zijn partij de overhand had, teruggeroepen, werd hij in 1435 ganfalonniere en nadat zijn ambtstijd om was, behield hij de opperste macht, hoewel hij zich oogenschijnlijk uit het staatsleven terugtrok.

In werkelijkheid regeerde hij de stad, was hij, ofschoon in schijn zich slechts met zijn bloeiende bankierszaak bemoeiende, degeen in wiens handen het lot van Florence berustte. Onder dit bestuur voer de stad wel. De oorlogen duurden voort maar werden met huurotroepen gevoerd en daar de rijkdom van Florence grooter was dan die van

eenige andere stad in den omtrek, kon het er veel in dienst nemen en dus zijn positie handhaven.

Cosimo had twee zoons, Piero en Giovanni. De eerste was zwak; desniettegenstaande stierf Giovanni, van wien zijn vader het meest verwachtte, nog voor Cosimo. In het eind van zijn leven werd Cosimo zeer ernstig en zwijgzaam. Wanneer zijn vrouw hem vroeg waarom hij geen woord sprak, antwoordde hij: Als gij voor enkele weken uw huis verlaat hebt ge zeer veel te regelen; zou ik dan niet veel in orde te maken hebben, ik, die binnenkort dit leven met een ander ga verwisselen.

In 1464 stierf Cosimo; zijn volk gaf hem den eernaam „Pater Patriae”, Vader des Vaderlands.

Zijn zoon Piero volgde hem op en uit het feit, dat dit als van zelf sprekend aangenomen werd, blijkt hoe zeer de Medicis als regeerend huis werden beschouwd. Piero, als gezegd, was zwak en volgde reeds in '69 zijn vader in het graf. Twee dagen na zijn dood kwam de Signorie aan Lorenzo, zijn zoon, den lateren Lorenzo il Magnifico, het bewind aanbieden. En hoewel hij het volgens eigen zeggen een grooten last oordeelde, nam hij de regeering op zich, „omdat handel zonder staat niet wel mogelijk is”.

Tusschen Cosimo en Lorenzo bestaat een groote tegenstelling. Cosimo was wel is waar de eerste van den staat, maar voor het oog bleef hij gewoon burger en verder hield hij de hand aan de bankierszaak, die den Medicis den rijkdom verschafte, die voor hun aanzien een groote, zoo niet de grootste factor was. Lorenzo daarentegen bemoeide al spoedig zich uitsluitend met staatszaken. Hij was prachtlievend, was dichter. Zijn karakter noch uiterlijk waren echter innemend. Zijn ingedrukte neus, gele gelaatskleur, scherpe onwelluidende stem maakten hem, wat verschijning betreft, de mindere van zijn jongeren broeder Giuliano.

Om zijn financiën te sterken heeft hij niet gearzeld verzekerings- en andere staatsfondsen te benutten; ook was zijn wettige vrouw Clarice degli Orsini, een Romeinsche die hij in '67 zeer tot ongenoegen der gezeten Florentijnsche geslachten huwde, niet degene voor wie hij iets voelde. Zijn sonnetten droeg hij op aan Lucrezia Donati, te wier eere hij zelfs een tournoi hield.

Toch heeft zijn gemalin hem altijd met zorgen omringd en de verwachtingen niet bedrogen die Lorenzo's moeder, de wijze en goede Lucrezia Tornabuoni, van haar koesterde, en die blijken uit een brief aan Piero uit Rome geschreven, waar zij de familie van de aanstaande ega haars zoons was gaan bezoeken.

Na Lucrezia Donati's dood stonden nog verscheiden vrouwen tot Lorenzo in nauwe betrekking.

Naast de Medici was het huis der Pazzi één van de voornaamste. Er ontbrak daar echter een bekwaam hoofd, zoodat het nooit groote macht heeft kunnen veroveren.

Aangewakkerd door den paus, wien de macht der Medici hinderlijk was, werd door de Pazzi een aanslag op het gezag van Lorenzo beraamd.

De paus wilde echter niet van moord hooren en ook een legeraanvoerder die het komplot zou uitvoeren bedankte toen hij vernam dat het op Lorenzo's leven gemunt was. Toch ging de samenzwering door, dank zij de medewerking van den aartsbisschop van Pisa.

De uitvoering werd beraamd op Hemelvaartsdag van het jaar 1476. Lorenzo en Giuliano zouden in de kerk neergestoken worden. Op het laatste oogenblik bleek het dat Giuliano wegens een kleine ongesteldheid weg bleef. Men wist hem echter nog tot ter kerke gaan over te halen. Op het oogenblik dat de priester de hostie ophief werd Giuliano doorstoken, echter slaagde Lorenzo erin de stooten van twee mindere geestelijke af te weren en zich in veiligheid te stellen in de sacristie, waarvan de dichter, zijn vriend Poliziano, de bronzen deur nog juist bijtijds dichtwierp. De Pazzi die zich op straat vertoonden en het volk toeriepen, zijn vrijheid te hernemen, werden gegrepen en Lorenzo, nu als martelaar geldend, kon zijn gezag eens zoo hecht vestigen. Van de gelegenheid maakte hij gebruik de regeering van de stad te vereenvoudigen en geheel naar zijn hand te zetten. Want al de verschillende ambten en waardigheden, in den loop der eeuwen ontstaan, bestonden nog. De aartsbisschop van Pisa, Salviati, bleef gevangen en toen zelfs 's pausen bevel Lorenzo niet tot zijn in vrijheidstelling kon bewegen, deed deze hem benevens geheel Florence in den ban. —

Tot dien tijd was de verhouding tot Napels goed geweest. Maar Ferdinand van Arragon zag in Lorenzo den man, die hem bij de uitbreiding van zijn gezag in den weg stond en verbonden met den paus deed hij Florence den oorlog

aan. Dit verloor allengs den toch reeds zwakken steun van Milaan en Venetië en slechts de inmenging van Lodewijk XI behoevde Florence voor ondergang. Er werd een wapenstilstand gesloten, die echter niet van langen duur was, integendeel spoedig werd verbroken. Florence's veldheer d'Este werd verslagen en daar de Medicis nooit krijgsmansgaven bezeten hebben was de toestand hachelijk.

Toen besloot Lorenzo tot een daad, die vooral als coup de théâtre een meesterlijke zet was. Hij maakte bekend dat hij in persoon naar Napels zou vertrekken om met Ferdinand te onderhandelen, en wel omdat „de stad den vrede zoo hoog noodig heeft en de middelen om dien te verkrijgen nutteloos bleken, zoo komt 't mij beter voor dat één zich in gevaar begeeft, dan dat een geheel volk er aan blijft blootgesteld.”

De Florentijners wisten niet wat wij wel weten, dat Lorenzo vooraf met den paus en Napels over den tocht onderhandeld had. Zoo werd indien het mogelijk was, hun aanhankelijkheid aan Lorenzo il Magnifico, nog grooter.

En werkelijk bleven er aan den tocht gevaren verbonden, die met het oog op de tijden en toestanden, toen zoo gansch anders dan nu, niet onderschat mogen worden.

Ferdinand van Arragon, geveleid door het bezoek van den machtigen Florentijn, ging op Lorenzo's voorstellen in, en de vrede werd, alhoewel niet op al te voordeelige voorwaarden, gesloten. Ook de paus riep zijn troepen terug.

Toen nu Lorenzo, na drie maanden lange afwezigheid, Florence opnieuw betrad, kwam er aan de vreugde en huldebetuigingen schier geen einde.

Oud en jong, rijk en arm, zagen in hem hun redder en vereerden hem als zoodanig. De schitterendste feesten hadden plaats, alles om zijn terugkeer te vieren.

Van toen af kon Lorenzo zich weer overgeven aan zijn liefde voor kunsten, letteren en wetenschappen. Hij kon opnieuw botvieren zijn neiging tot platonische wijsbegeerte. Maar door dat alles verliep zijn bankierszaak geheel, hij vergreep zich zelf aan den monte de' doti, waaruit voor Florentijnsche jongedochters een uitzet bekostigd werd.

De tegenzin tegen zijn levenswijze die daardoor allengs in het hart van den kleinen burger ontstond, kwam gedurende zijn regeering niet tot uitbarsting. Zoo bleef hij in de gelegenheid kunsten en wetenschappen te behartigen en daarmee zijn machtigen steun te verleen aan de opbloeiende Renaissance.

D.

Tweede avond.

Waren ons den vorigen avond Lorenzo en 't hem toebehoorende Florence soms als weinig schoon voorgespiegeld, dezen keer zouden wij een beeld krijgen, van hoogen glans en groote schoonheid der verleden werkelijkheid getuigend. Doch om dit goed te kunnen beschouwen, of liever om beter en juister de personen en toestanden uit het verleden te kunnen waardeeren en beoordeelen, is het wenschelijk zelf persoon van den ouden tijd te worden, in denken en gevoelen zich de geest van den tijdgenoot der renaissance eigen te maken. Niets is evenwel voor den geschiedkundige lastiger dan het geven van eene psychologische uiteenzetting van de handelingen der menschen, daar hij de factoren dikwijls niet kent, die buiten de gewone geschiedbronnen zijn te zoeken. Toch moet gestreefd worden naar een juiste feitenkennis.

De grens tusschen middeneeuwen en renaissance bestaat eigenlijk niet. Zij is niet met zekerheid te trekken en men zal in de renaissance van middeneeuwsch en in de middeneeuwen van opkomende renaissance kunnen spreken; misschien geeft het woord antiek de overgang der twee begrippen aan. In allen gevalle is de ontwikkeling der renaissance van Florence uitgegaan. Zijne burgers waren die der andere Italiaansche steden verre vooruit; niet binnen de enge kring der stadsmuren opgesloten, traden zij naar buiten in de schoone natuur, bewonderden het mooie en kregen een zuiveren blik en vergrootten hun gezichtsveld. Burckhardt geeft ons zoo een prachtige beschrijving van den zich ontwikkelenden Florentijner, dat opbloeien van kunsten en herleven van oude wetenschappen; doch in zijne genialiteit wellicht iets te veel doorgevoerd.

Navolger van Hellas zou men Firenze kunnen noemen. Toen tengevolge van eene pestepidemie het door den paus bijeengeroepene concilie te Ferrare niet kon doorgaan, werd dit in 1438 naar Florence verplaatst. Het had ten doel eenige doctrine en discipline punten te regelen, waar over de Grieksch- en Romeinsch-katholieke kerk, die men

wilde hereenigen, het niet eens waren. Tot de doorluchtige Byzantijnsche gasten die met hunnen keizer Paleologus zich toen te Florence ophielden, bevond zich ook Plethon, die zijn leven had gewijd aan de studie der platonische wijsbegeerte. Zijne redevoeringen troffen den gonfaliere Cosimo de Medici zoodanig, dat hij besloot te Florence eene academie te stichten, die onder den steun van Marsilio Ficino, tot eenig doel had de aankweeking dezer nieuwe filosofie. Het was de later zoo beroemde Platonische school.

Niet alleen de Grieksche taal vond onder de Florentijners vereerders en gróóte vereerders, alles wat Grieksch was, werd een voorbeeld ter navolging van het schoone. Naast de geestdrift van de vele bekwame lieden, die op hoogen leeftijd nog Grieksch leerden en van den man, die alleen uit vereering met tranen zijn Aristhoteles kuste, die hij niet kon lezen, staat de verrukking, die schilders en beeldhouwers voor de eeuwige Helleensche kunst in hunne werken uitten. Schilders als Signorelli, Ghirlandajo, de jongere Lippi en beeldhouwers als Donatello, Ghiberti, Michel Angelo schilder en beeldhouwer samen, die in Lorenzo's tuin zijne eerste studies maakte. Al gauw worden nu deze kunstenaars als navolgers minder geschat, dan ze verdienen, doch men moet toch hunne werken bewonderen, als hooge kunst, herinnere men zich slechts het beeld St. Joris of de werken aan de St. Janskerk. Deze kunstenaars hadden met de Grieken gemeen dezelfde open blik voor schoonheid en dezelfde vrijheid van werken, die vooral juist in Florence aan de menschelijke gaven hunne kracht liet, en waar de werken van schilders en beeldhouwers en dichters reeds vroeg zich aansloten aan de mysteries der overheerschende godsdienst en de luister, die meer en meer uit de Grieksche Godenleer en mythologie straalde, terwijl aan den anderen kant de weelde en de ijdelheid van bijzondere personen het lokaas aanboden van belooningen, die instaat waren de eerezucht van velen te prikkelen. Men moet dan ook niet de roemruchtigheid der renaissance toeschrijven aan de overname van Grieksche kunstzin, dan wel aan het overwicht en de verdienste van de gewrochte meesterstukken.

De dichtkunst, teruggaande naar de middeleeuwen, van Dante, Boccaccio, Petrarca, leverde reeds de Divina comedia, de Decamerone en de sonnetten, werken van groote mannen, waarvan het genie zulk een ontzagwekkend licht werpt op een tijdstip dat, zonder hen, zou zijn verborgen gebleven in een duistere vergetelheid. Hierna, na de laatste helft van de 14de eeuw, was een tijdperk van verval ingetreden om nu ook weer met de renaissance opnieuw tot opstand te zijn verwekt.

Luigo Pulci, de groote vriend van Lorenzo, evenaardde dezen in zijn talent voor poëzie, maar moest in volle levenskrachtige verbeelding, juistheid van oordeel en sierlijkheid van stijl, verre achterstaan bij den werkelijken restorator der Italiaansche literatuur.

Nemen wij een paar zijner gedichten in beschouwing.

Eene eenvoudige beschrijving van natuurlijke onderwerpen. Hij maakt zich los van staatszorgen en bevrijdt zich uit de knellende banden die hem in het Palazzo de Signoria vasthouden om in de vrije natuur uit te gaan dichten.

De herder blaast het sein als keeren schoone tijden,
Verlaat zijn schuilplaats waar hij 't strenge weer ontvlucht,
En gaat zijn kudden, die van vreugde springen, op de hooge
[bergen weiden,
Of aan de oevers van de beeken, stroomend frisch en lucht.

Het lam volgt springend, wanklend nog de sporen zijner
[moeder;

Mocht er soms onder weg een zijn geboren
Het vindt een veil'ge plaats in de armen van den zorgen-
[vollen hoeder,
Terwijl de trouwe hond hem volgt en maakt dat geene
[gaan verloren.

En dan b. v. zijne schrandere vergelijking met eene mierenhoop in een schoone Canzonetta van de geheimzinnige omgang in de Platonische liefde.

Doch de dichter beperkt zich niet tot die schilderingen der natuurtafreelen. Hij verheft zich tot gewaagdere pogingen en blijkt even sympathiek te zijn. Een eigenaardig antwoord gaf hij eens aan een zijner vrienden, die hem zijn laat opstaan verweet: „Mijn morgendroomen zijn meer waard dan uwe morgenbezigheden!”

Ook natuurlijk moest de filosofie in Lorenzo een hoogstaand werker doen ontstaan, doch de Platostudie was langzamerhand vooral in de huizen der edelen tot eene genoeglijke tijdpassering geworden, den geletterden waardig en van studie werd zij eene bezigheid. Een brief vertelt ons hoe een gezelschap op reis den tijd korte met eerstens het lezen in den heiligen Augustinus en daarna langzamerhand overgaand in het hooren naar schoone muziek en het genieten in den aanblik van de danskunst. Zulk eene opeenvolging van genotuitingen, en eene dooreenmenging van ernst en zin voor het fraaie is de renaissance

(Zie vervolg Tweede Blad).

||

Verschenen bij J. WALTMAN Jr. te DELFT,
en door tusschenkomst van elken Boekhandel verkrijgbaar:

||

LORENZO DE' MEDICI

Uitgave der Maskerade-Commissie, in verband
met het XII^{DE} LUSTRUM van het DELFTSCH
STUDENTENCORPS. :: :: :: :: ::

Prijs: Ingenaaid f 0,60; Gebonden f 1,00.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 20 FEBRUARI 1908. No. 18.

Twee woorden klinken in onze ooren steeds dooreen, waar er van grooten in de stad sprake is, het zijn de klanken van „honore” en „virtú”. Maar niet wat wij nu onder eer en deugd verstaan, onder de begrippen, die de gepolijste beschaving en de noordsche ernst eraan willen toekennen, dusdanig was niet de woorduitlegging in de dagen van jeugd voor al wat levensvatbaarheid bezat. Honore werd verworven door moed, moed tot groote daden, virtú bezat hij die zich grootheid had weten te bevechten en roem had gegrond. Roem was ook wat wij faam zullen noemen, roem in 't kwade, dat als middel dient om een punt te bereiken, dat hoog en verheven boven de vlakke uitsteekt. Reeds Dante in zijn *Inferno* laat de afgestorvenen aan hem vragen, om toch nog eens hun naam in de wereld der levenden te noemen, al is het dan ook dat de walging over hun wreveldaad hun naam nog eens op den tong doet komen. Denkt men hier niet onwillekeurig aan Nietsche's filosofie?

Deze meening over macht en rijkdom is een uitvloeisel van den tijd, waar men een Griekenland wilde en zijn ware schoonheid niet meer rein was zoo zij zich niet aan de door het Christendom gepredikte wetten aanpaste. De macht was in handen van enkelen en de luxe was dan ook buitengewoon groot. Zij treedt zeer op den voorgrond in het steekspel, dat Lorenzo gaf bij de huwelijksvoltrekking van zijn vriend Braccio Martelli, een jaar voor zijn eigen huwelijk met Clarice Orsini, die hij tot zijne vrouw nam, of zooals hij zelf in zijn memoires schrijft; „nam ik tot vrouw of liever werd mij tot vrouw gegeven Clarice Orsini.” Zijne maitresse was Lucretia Donati, die ook op dit steekspel tegenwoordig was.

Door Walter Scott's *Ivanhoe* beïnvloed of misschien ook door de Delftsche wonderdokter, is men licht geneigd in zulk eene feestviering een moedstuk voor den deelnemer te zien. Doch geheel anders is het hier gesteld; het is eene uiting van mondaine élégance, waar weinig gevaar bij in 't spel komt, een spel voor de grooten en edelen, eene schittering van edelgesteenten op harnassen van zilver en wapenen, van met juweelen volgestikte stoffen, van zijde en lange diepgekleurde mantels, van schoone vrouwen en rozentooisels. Eene beschrijving van zulk een schitterend schouwspel is ons gegeven door Luca Pulci in zijn: *la giostra di Lorenzo de' Medici*. Men wil wel eens zeggen, dat het houden van tournooien een middel was om het volk rustig te houden, en dat het alleen een volksfeest was, doch men vergeet daarbij dan, dat er zeker toch behendigheid bij te pas kwam en er een trotsch in was gelegen het mooiste harnachement te bezitten of de zege te behalen op een fier ros en in een prachtvol saluut de gunst der schoonste te kunnen winnen. Pulci heeft in eene vereering der Medici geschreven, doch zijne beweringen van trotsch en glans worden door den eenvoudigen Lorenzo in zijne *Ricordi* zelf bevestigd.

Het is eigenaardig, deze oude adelsgebruiken en overblijfselen uit de ruwe ridderschap en daartegenover de Platonische school en de wetenschap; ook de academie te Pisa is een gevolg van Lorenzo's bemoeiingen op wetenschappelijk gebied. Niet alleen de nakomelingen van oude adellijke geslachten of de door den handel verrijkte families waren toonaangevend, ook moeten wij eene eigenaardige omstandigheid kennen, nl. dat de kennis der oude talen de zekerste weg niet alleen was, om tot fortuin en literaire roem te komen, maar ook tot de meest voorste gouvernementsplaatsen. De Latijnsche taal was de taal der geleerden en dus èn door het feit, dat alleen genoemde bevoorrechten in staat waren tot het opdoen van kennis en het doen geboren worden van nieuwe denkbeelden, èn door het feit dat het plebs niet de taal kende, waarin geschreven werd of waar men zooveel van overnam, werd de beschaving beperkt tot een kliek van menschen, een upper ten, die verre boven den uomo singulare zich achtten en dan ook waren. Jammer genoeg had door de zeer diepe kloof tusschen ongeletterden en wetenschappelijk ontwikkelden deze tijd geen algemeene vrijheid en is de hervorming in zijn ruime openstelling van de poorten tot ontwikkeling veel machtiger in zijn duur en zijne gevolgen.

Met Cosimo en Lorenzo de Medici was na de quattrocento eene nieuwe periode in de geschiedenis angebroken; met Savonarola en na den dood van den magnifico kan men een slot van dit tijdperk aannemen. Lorenzo had zichzelf

een roem en een macht gevestigd, door zijn krachtig optreden voor wetenschap en kunst en zijn verdediging van eigen persoonlijkheid door noodige wraak aan zijne vijanden bedreven. Savonarola kon hem door zijne predicaties tegen zijn persoon en de zonden en weelden der tijd niet ten val brengen. De groote stichter van zijn tijd werd weggenomen door een vroegtijdigen dood, op het oogenblik dat zijne vermaardheid het meest schitterde. Hij heeft ondanks de heftige beschuldigingen van den fanatieken Savonarola, toch diens zegen en absolutie gekregen, en niet is de laatste samenkomst dier twee mannen een dramatische scène geweest. Merkwaardig is op het geslacht Medici de waarheid gehuldigd der woorden, dat groote mannen in God een kort leven hebben. Niet alleen Lorenzo, doch de meesten van de latere naamgenooten stierven allen beneden de vijftig.

Savonarola, wiens piëteit reeds zich deed uitspreken: „O God, neem mij weg uit dezen poel van zonden” en die in overeenstemming met zijne wenschen door Lorenzo zelf naar Florence werd geroepen, als prior van het Sint-Marcoër Monnikenklooster, kreeg na de verdrijving van Piero de macht in handen. Ook de grooten van Lorenzo's tijd waren jong gestorven en waren gelukkig bespaard gebleven den val van hunne instellingen en de verbranding hunner kunstschatten te zien, die de monnik in zijne muttersplannen, door zijne strenge dweepzucht aangevuurd, tot een grooten kostelijken hoop met lagen van allerhande kunststukken liet stapelen en daarna in brand steken. Doch de republiek van teleurgestelden en dwaze boetelingen, die in hunne passie als dollen rondspringende zichzelf in hun geloof wilden bevestigen, heeft niet lang geduurd. De tweede brandstapel, die Savonarola liet oprichten, is hem zelf tot een richtplaats geworden. Zijn geloof is onmiddellijk van minder kracht geweest dan dat van Lorenzo's tijd, dat gewoonweg en natuurlijk, misschien iets uiterlijk, den volke tevreden stelde en eene bevrediging aan zijne aanhangers gaf. Zoo was dan hiermede een grootsch tijdperk in Italië's geschiedenis mede in het verleden.

Treden wij de Medicische kapel te San Lorenzo in Florence binnen en lezen we onder de 2 grafbeeldhouwerken van Michel Angelo de namen Lorenzo en Giuliano, dan zijn we verwonderd, onze geschiedenis raadplegend, 2 latere Medici's te zien verheerlijkt.

Voor Lorenzo *il magnifico* in zijn en in onzen tijd gelden in de onderscheiding van zijn karakter, de woorden die Claudinus van hem schreef, naar aanleiding van zijn bezoek aan Napels: „*Vicit praesentia famam*”.

Zijn tegenwoordigheid heeft zijn beroemdheid overtroffen.

De lezing van prof. Huizinga gaf eene zeer hoogstaande verhandeling over den tijd, die in Juli nogmaals eene „renaissance” zal zijn. Hoorde ik ook van teleurgestelden, die eene beschrijving van levensinrichting en mode uitingen hadden gewild, laat ik hun zeggen, dat dit niet het idee was, waarvan men uitging. In deze aangename causerie, dwingend tot aanhooring, en die van zooveel redenaarstalent sprekend, een beknopte kern was van een ruime studie, vonden wij gelegenheid tot bewondering.

R. C.

Maskerade of Karneval.

Zoowel zij die een maskerade houden als diegenen die karneval vieren steken zich in een onalledaagsch pakje, en wenschen daarin iemand anders voor te stellen dan zij zelf zijn.

Doch het groote verschil tusschen deze beide verkleedpartijen ligt daar, dat de vierder van het karneval tevreden is als hij de kleeren aan heeft van degenen die hij wilde copieëren, terwijl voor een maskerade noodig is dat men ook diens geest kent, en zodoende zooveel als eenigszins mogelijk is, in de feestweek ook Strozzi of Orsini is.

Ook de appreciatie van de toeschouwers is verschillend voor een karneval en voor een maskerade.

Bij het eerste ziet men slechts naar het costuum terwijl bij het laatste gebaar, houding, omgeving enz. in harmonie moeten zijn met de Florentijnsche kleederdracht welke men aan heeft, om door den ontwikkelden toeschouwer te worden geapprecieerd.

Vandaar ook dat de maskerade-optocht door het volk, dat slechts karnevalwaardering kent, zoo mooi wordt gevonden, terwijl de meer beschaafden zich nooit zullen

kunnen verzoenen met het idee een Florentijn door Delft's straten te zien wandelen.

Doch om deze laatste categorie tevreden te stellen zullen dezen zomer een mimenspel en een tournooi plaats vinden, welke echter alleen dan op volle waarde zullen kunnen worden geschat indien men van het Florence der 15e eeuw voldoende op de hoogte is.

En wij Delftenaars werden hiertoe reeds in de gelegenheid gesteld door een tweetal hoogst interessante lezingen van Professor Dr. Huizinga uit Groningen op 13 en 14 Februari.

De parterre van de Schouwburgzaal van de Stads Doelen was de eerste dag naar schatting gevuld met \pm 170 Corpsleden. Hoewel nog lang niet zo veel als het wel had kunnen zijn, was dit aantal toch niet onbevredigend.

De 2de dag was een Vrijdag en dit was, zooals te verwachten, zeer duidelijk te merken.

Doch als men zijn blikken eens langs de loges liet gaan, dan zag men de uitgebreidheid van de zich voor het lustrum interesseerende burgerij en professorendom.

Donderdag waren er vier van de vijftig hoogleraren verschenen; verscheidene oud-corpsleden, welke van den zomer reunist zullen zijn, werden tevergeefs gezocht.

Blijkbaar wist hun eigen vak hen meer te boeien dan het onderwerp waar geen Corpslid thans meer over zwijgen kan.

Ook op Vrijdag was het aantal aanwezige professoren niet vermeerderd. Doch desondanks krijgen zij alle vijftig een doorlopende toegangskaart tot het feestterrein in de feestweek. De hooggeleerde heeren maken deze beleefdheid, welke het Corps tegenover hen in acht neemt, werkelijk niet tot de aangenaamste. Doch de burgerij was nog veel slechter vertegenwoordigd.

Geen jonge meisjes, welke anders de zaal tijdens de lezingen van Vrije Studie nog al eens plegen te versieren, waren te vinden. En deze zelfde jonge meisjes zullen toch dezen zomer met volle teugen genieten van het karneval, welke het Corps voor hen, doch niet van de maskerade welke het voor belangstellenden voorbereid.

Donderdag en Vrijdag 5 en 6 Maart even weinig interessante lezingen van Professor Dr. Vogelsang uit Utrecht.

J.

Techniek.

Het in bezit nemen der gezamenlijke productiemiddelen door de maatschappij heeft, sinds het historisch optreden der kapitalistische productiewijze, enkelingen zoowel als heele sekten vaak min of meer onduidelijk als toekomstideaal voor oogen gezwefd. Maar het kon eerst mogelijk, eerst een historische noodzakelijkheid worden, toen de feitelijke voorwaarden tot het doorvoeren ervan aanwezig waren. Het wordt evenals elke andere maatschappelijke vooruitgang uitvoerbaar niet door het verkregen inzicht dat het bestaan der klassen met de gerechtigheid, de gelijkheid, enz. in tegenspraak is, niet door den louteren wil om deze klassen af te schaffen, maar door zekere nieuwe economische voorwaarden.

FRIEDRICH ENGELS.

(Die Entwicklung der Sozialdemokratie von Utopie zur Wissenschaft).

Bovenstaande aanhaling zou m.i. reeds voldoende wezen om het misverstand uit den weg te ruimen dat daarin bestaat dat R. mij stilzwijgend doet vooronderstellen dat de menschheid als individu zoo kolossaal moreel vooruit gaan moet om wat orde in de productiewijze te kunnen brengen. Intusschen het is een te veel voorkomende misvatting van de bedoelingen der „communisten”, als dat ik het daarbij zou laten. Ik zou wel eens aan R. willen vragen of z.i. de individu van thans zo veel moreel hooger staat dan die uit een vroeger tijdperk, zo veel minder zinnelijk, diefachtig, wreed, leugenachtig en lui is, terwijl er toch in de productiewijze, samenleving, wetgeving van voorheen en thans de meest enorme verschillen zijn. Is de lijfeigenschap soms afgeschafte door de stijgende menselijke moraliteit of door den drang der productieverhoudingen, enz. Wat natuurlijk niet wil zeggen dat er niet ook moreele vooruitgang te constateeren valt. Het eigenbelang, het welbegepen eigenbelang der menschheid als geheel heeft er toe geleid dat nieuwe maatschappijvormen optreden, en het zal dat in de toekomst blijven doen, de verandering van kapitalis-

tische in communistische productiewijze zal in de eerste plaats worden bewerkstelligd door dwingende economische machten en ethische vooruitgang zal meer gevolg dan wel oorzaak zijn. De concentratie van kapitaal en de steeds grooter wordende invloed van crisissen en dergelijke op het leven der geheele menschheid zullen de dwingende momenten zijn die aan de gemeenschap den zeer egoïstischen plicht opleggen het beheer van de productiemiddelen zelf op zich te nemen. Tot zoover de misvatting, die misschien wel oorzaak vond in de omstandigheid dat ik in mijn eerste stukje niet uitdrukkelijk de plaats van de moraalontwikkeling in het geheele proces aanwees.

De argumenten die R. nu ten slotte aanvoert tegen een toekomstige communistische productiewijze (dit is niet het zelfde als algemeen bezit, o, R.!) zijn zwak, er zijn waarachtig wel ernstiger bezwaren te vinden als dat waarbij verklaart wordt dat privaatsbezit voor onze productiewijze de groote prikkel van vooruitgang was (en nog is? denk aan crisissen, oorlogen, loonslavernij van het meerendeel der menschheid, enz.) en dus natuurlijk blijven moet voor iederen volgenden vorm, men zou hier zelfs van een logische fout kunnen spreken.

De productie regelt zich naar de behoeften zegt R., zeker vindt hij uit dezen regel dan de verklaring van overproductie, hongersnood, werkeloosheid, trustvorming en kunstmatige opdrijving of drukking van de prijzen, in een woord van alle stuiprekingen waarop het afstervende kapitalisme ons onthaalt. Of zoo niet, hoe denkt hij dan over dat alles, wat wil hij in de plaats stellen van een maatschappijvorm die zichzelf op de spits drijft? Waarom zullen er altijd „alleenheerschers op productief gebied” zijn, (met andere soorten alleenheerschers maakt men tegenwoordig korte metten) waarom kunnen ze niet worden „uitgerukt” zij het dan op betrekkelijk vreedzame wijze. Moet dat nu allemaal de verbetering van die „algemeene moraal” doen, een verbetering die zich dan zou moeten voltrekken aan de miljoenen die in de verdrukking en de ellende worden geboren en sterven, een ellende die niet voortkomt uit de zwakheid van den mensch tegenover de natuurkrachten, maar uit zijn op het oogenblik nog heerschende zwakheid tegenover de door hem zelf geschapen machten der productie. Voorwaar een fraai toekomstbeeld en een dat de zeer conservatieven wel eens mochten bepeinzen alvorens zich te gorden tot den strijd tegen den rooden „draak.”

FOLRAX.

Vacantie Semesters.

Er is vanwege 't Nederlandsch Verbond een vacantielleergang in Leiden voor Zuid-Afrikaanders. Dit is een teeken dat in ons Nederlandje 't idee van verwisseling van studieplaats is doorgedrongen.

Maar er zijn weinig Nederlanders, die naar vreemde Onderwijs-inrichtingen trekken om van andere leerstof partij te trekken. En waarom?

De oorzaak er buiten gelaten, dat 't genus Nederlandsch student over 't algemeen te laksch is, om zich te verplaatsen uit zijn voortsnellend, allerbehaaglijkst studenten leventje, wil ik er op wijzen, dat inlichtingen omtrent andere inrichtingen van Hooger Onderwijs zeer lastig te verkrijgen zijn.

Waar wij, Nederlandsche studenten, zoo lang vacantie hebben aan één stuk moet 't voor ons gemakkelijker gemaakt worden andere leerstof op te doen in andere plaatsen gedurende die periode.

En vooral voor Delftsche studenten kan dit van nut zijn. Delft bezit de eenige inrichting van Hooger Technisch onderwijs hier te lande d.w.z. de eenigste bron in Nederland waar wij theoretische kennis op kunnen doen voor Technische vakken.

De T. H. is allesbehalve volmaakt. Er zijn vakken, die hier niet of slecht worden gedoceerd, terwijl diezelfde vakken aan buitenlandsche Techn. Hoogeschoolen een onderdeel van het leerprogram uitmaken.

Wil dus een student dieper doordringen in een leervak, wil hij meer verscheidenheid in zijn kennis opdoen dan is hij aangewezen op buitenlandsche instellingen.

En voor meerdere dingen is 't ook goed, dat Hollandsche studenten eens kennis maken met buitenlandsche Hoogeschoolen, dat ze niet een ál te eenzijdigen blik krijgen op verschillende zaken en denkbeelden en eens leven tusschen andere studenten met andere opvattingen.

Een Sommersemester van een andere Hochschule mee te maken is volstrekt geen Hollandsch denkbeeld. In Duitschland geschiedt het zeer veel, daar zijn zelfs weinig studenten, die hun opleiding aan één Hoogeschool of Universiteit volbrengen.

En waar wij vacantie hebben juist in een tijd, dat aan buitenlandsche Hoogescholen een vol semester afloopt, daar hebben wij zeer zeker de gelegenheid ook dáár van te profiteeren. En als werkelijk ieder 't nut hiervan inziet zou de C. C. voor Studiebelangen, zeer zeker veel moeite kunnen te gemoet komen door inlichtingen te vragen op groote schaal, door op de hoogte te zijn, hoe wij Nederlandsche studenten en in 't bijzonder zij uit Delft aan vreemde Hoogescholen een semester kunnen volgen.

G. M.

TOONEEL.

Er zijn oogenblikken in het leven waarop men een gevoel heeft alsof men uitgelezen is, alsof er geen onderwerp meer bestaat waarover men zijn gedachtengang niet heeft laten weiden, zoodat men zich afvraagt: wat zou ik nu eens lezen, welke bodem zouden de voetstappen van mijn geest nog niet betreden hebben? Dan neemt men den catalogus eener bibliotheek en gaat successievelijk de verschillende schrijvers en werken na. Een schijntje blijkt het te zijn hetgeen men gelezen heeft in verhouding tot de geweldige massa, die hier wordt aangekondigd. Telkens staat men stil bij dezen of genen titel en deze is het welke in de eerste plaats onzen geest boeit en de nieuwsgierigheid prikkelt. Dit is geen persoonlijke gewaarwording maar een psychologisch verschijnsel en vele schrijvers zijn niet zoo subjectief aangelegd, om zich met het uitstorten van hun gemoed bevredigd te weten, alsdat ze niet bij den aanvang voelen welke macht uitgaat van den titel van hun geestesproduct en welke reclame er in schuilt. Neen, hun ijdelheid speelt hierbij ook een groote rol, zij willen gelezen worden, zij willen gestreeld worden door het hooren of zien verkondigen van lof over hunne geestesgaven, die zij in hun werk aan het daglicht stellen.

En toch, hoe dikwijls blijkt de titel van een of ander werk, het opschrift van een gedicht, slechts het geluid van een hol vat te zijn, wat een mediocre poëet is zoo dikwijls de schepper van een hoop gedachten, die onder het lokmiddel van een mooien naam in ons bewust worden als te zijn ijdel vertoon en dof geklank. Het zijn niet de groote mannen, die zelf de aandacht moeten vestigen op hun gemeente genialiteit; die komt vanzelf aan het licht en dient niet aangekondigd te worden. Zoo is het ook met het tooneel.

Vertegenwoordigt de naam van het stuk niet de grootste reclame in zich zelf en blijkt het niet dikwijls te zijn een armoedig krot, dat een prachtig vaandel uitsteekt! Ziet ze stroomen naar den schouwburg, wanneer het aanplakbiljet verkondigt een naam, die 's menschen zinnen prikkelt of hun hartstocht doet opvlammen. Hoort ze redeneeren, wanneer men denkt, dat er in zal worden geleefd in den volsten, heftigsten zin des woords en komt de ijdelheid van menig schrijver hier niet evenals bij een boek aan den dag! Hoort hoe de Director in Faust's „Vorspiel auf dem Theater" den dichter, hier echter den waren dichter, tracht te vleien met de uitwerking, die hij bij ondervinding weet, dat een stuk door naam en overdreven scènes op het volk uitoefent.

Besonders aber laszt genug geschehn

Man kommt, zu schau'n, man wil am liebsten sehen

Wird vieles vor den Augen abgesponnen

So dasz die Menge staunend gaffen kann

Da habt ihr in der Breite gleich gewonnen

Ihr seid ein vielgeliebter Mann.

En wanneer gaat van een stuk die betoovering uit op het gros van het publiek, dat is wanneer er wordt geleefd op die geweldige wijze zooals het oog het verlangt te zien, de ziel het verlangt mee te leven en te voelen en dat is wanneer de liefde zijn macht doet gelden, die allen normalen zin en verstandelijkheid verdrijft en het weldenkendst individu maakt tot een machteloos wezen. Ja:

Sie sitzen schon mit hohen Augenbraunen
Gelassen da und möchten gern erstaunen.

Zoo is de oppervlakkige mensch. Hij wil zien, steeds meer ondervinden en genieten het geweldig aangrijpende

van het leven en in de eerste plaats het liefdeleven, waarvan de kiem in ieder is gelegd en in hem ontwikkelt.

Bestaat niet in bijna ieder gezonddenkend mensch het verlangen naar de oneindige liefde, naar de liefde tot de uiterste grens doorgedreven, naar de liefde die geen verband meer houdt met het alledaagsche maar die door het alledaagsche bij de meesten tot op zeker peil wordt bereikt en alsdan de vrede en geluk kan brengen! De verwezenlijking van die oneindige liefde is het streven eens dichters, die even goed als wij niet gelooven aan de mogelijkheid maar men wil ze, kan het dan niet in werkelijkheid, dan in fantasie genieten, het eeuwige mysterie der menschheid.

Dit voorwoord vooraf in verband met het blijspel „De liefde waakt" door het Rotterdamsch Tooneelgezelschap alhier Maandag l.l. opgevoerd. Of het nu de bekoring is, die de naam van het stuk van zich deed uitgaan of het door vroegere berichten uit de couranten is „denn gar Mancher kommt, vom Lesen der Journale", of de activiteit van de nieuw verkozen Stem- en Schouwburgcommissie, adres aan den 1^{en} Commissaris, die evenals den Director gaarne zag, dat men zich aan het loket verdrong om een plaats te bemachtigen, in deze door studenten in de eerste plaats, het doet er niet toe, opmerkelijk was hoe talrijk het publiek was, burgers als studenten, die het scherm voor zich zagen rijzen. Zelden heeft een stuk zooveel attractie uitgeoefend en wanneer we met een enkel woord over het stuk zelf gewagen, dan is die belangstelling in allen deele, zoowel door de licht-tragische als hoogst grappige vertolking be- loond.

Herhaaldelijk daverde de zaal van het lachen, wanneer het miskend genie van een Ernest Vernet (Nico de Jong) zijn naar de liefde van Jacqueline dorstend gemoed uitte en hoe diep beklagenswaardig de levenstoestand van den armen werker ook was, bij het publiek wekte hij eerder lachlust dan deelneming voor zijn gekrenkt gemoed op. André de Juvigny (Morriën), de man met een veelbewogen leven achter den rug, dol bemind door de nog kinderlijke Jacqueline, stelde door uitstekend spel en mime een weinig licht op de onbetrouwbaarheid van vele mannen, zoowel in den huwelijken staat als daarvoren. Mevrouw Van Eijdsden-Vink was voor haar rol als markiezin de uitstekende vertolkster en zij is reeds te bekend, alsdat we niet dan lof over haar spel kunnen verwachten.

De hoofdrol van „Jacqueline" werd vervuld door Mej. Elsa Mauhs. Zij de levenslustig, plagerig als ernstig gestemde natuur, is de verpersoonlijking van de vrouw in haar ware wezen. Zij de geweldig liefhebbende natuur, die om der wille van den geliefden man tot alles in staat is, zelfs tot het slechte, deed het publiek door haar natuurlijk spel, door de losheid van beweging, veel lachen, maar tegelijk en zelfs meer, voelen de zielestrijd, wanneer de liefde haar vollen omvang heeft bereikt. Hoezeer haar spel gewaardeerd werd, mag wel getuigen de drievoudige bloemenhulde ook namens de Delftsche Studenten haar betoond. De overige rollen werden bevredigend weergegeven. Over het geheel kunnen we zeggen, dat we het goede en het slechte gevoeld, het lachwekkende genoten hebben.

Minder sympathiek, zoo niet eenigszins stootend kwam ons de rol van den pastoor voor, die door zijn ruime opvatting van zijn ambt, de lachlust zeer bevorderde, wat echter in velen deele niet op het tooneel thuisbehoort. Zoo waren ook sommige uitlatingen op het kantje af, echter iets wat in dezen modernen tijd voor preutsch door zou gaan zoo men daarop aanmerkingen maakte.

Een enkel woord over de mis- en -scène. Hoewel we aan het tooneel alhier niet die eischen kunnen stellen, die men in een groote stad zou doen, echter niet weinig belachelijk kwam ons voor het rottige décor, zoowel als meubilering van de salon en suite, hier van de Markiezin de Juvigny, wier gratie en toilet zoowel als die van hare bezoekers een ware vlag op een modderschuit leken.

Wanneer het tooneelbestuur hier een weinig meer aandacht aan schonk en de staunend gaffende Menge hunne bijvalsbetuiging bij het optreden van een bekend acteur of actrice achterwege liet, werkelijk een waar genoegen zal het voortaan zijn de comédie meer te bezoeken.

H.

(Zie vervolg Derde Blad).

ADVERTENTIEN.

FIRMA C. DIJKMAN,
 Patissier. KOLK 9. Cuisinier.
EETTAFEL AANGEBODEN,
 voor 6 of meer personen.

EETTAFEL

aangeboden voor 8 à 10 personen.

Adres Bureau van dit Blad.

Op zeer netten stand **wordt aangeboden:**
 eene nette gemeubileerde **KAMER**
 met of zonder pension, 1e étage.

Condiëten billijk. Brieven onder No. 4780a, aan het
 Bureau van dit Blad.

CELLO**TE KOOP GEVRAAGD.**

Brieven met prijsopgaaf onder No. 61 s.w., Bureau van
 dit Blad.

PUZZLE'S

van Metaal gemaakt; éénig in methode.

Voor de Winteravonden en alle gelegenheden
 verzend ik een prachtige collectie PUZZLE'S, bevattende
 10 verschillende Puzzle's à **f1,15** franco, waaronder de
 Nieuwe Marokko Puzzle, de Japansche Goochelringen,
 Doema-Raadsel, enz., en 25 verschillende Puzzle's, à **f2,65**,
 50 à **f5,—**.

Zendt postwissel of bedrag in Postzegels aan

Th. W. ANGENEIND,
 in Speelgoederen en Galanterieën,
 Zwarte-Water 67, UTRECHT.

H. H. STUDENTEN.

GEBRUIKT DE

Gepasteuriseerde Melk,

op flesschen van 1 en 1/2 Liter, zonder kook- of bijmaak,

VAN DE

Melkinrichting „DE LANDBOUW”

te 's GRAVENHAGE.

Verkrijgbaar bij de

Firma FUNNEKOTTER & Co.

Oude Delft 84.

Telefoon 215.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend,

W. DE HOOGH.

VOORHANDEN bij J. WALTMAN Jr.
 Boekhandel, Binnenwatersloot,

de **TWEEDE DRUK** van**AVONTUREN ALS
STRAATMUZIKANT**

DOOR

J. L. PISUISSE en **M. BLOKZIJL.**
 (NAPHTALIE DE ROSA en JOSEPH PARDO).

Versierd met 23 teekeningen, waarvan de
 meesten naar portret van LOUIS RAEMAEKERS
 en eenige schaduwbeelden van JAN FEITH.

Sedert jaren is er niets verschenen, dat zoo algemeen
 in den smaak van het groote publiek viel, dat zoo gunstig
 werd besproken en waarmede men zich zoo geamuseerd
 heeft, als met de avontuurlijke reis van deze twee, als
 Straatmuzikant verkleede en levende Journalisten.

De eerste Reuzenoplaag was in 3 dagen
 geheel uitverkocht.

Prijs in geïll. omslag f 0,90;
 in prachtband f 1,25.

MAISON HAAS,

CUISINIER,

34 — Koornmarkt — 34.

Uitzending van dagelijksche **DINERS** van af **50** en
60 cent, en van **80 cent**, bij abonnement **70 cent**.

Gelegenheid voor **EETTAFEL**.

VERSCHEENEN: Een nieuwe uitgave van

CHARLES KINGSLEY:**HYPATIA**

of

Nieuwe Vijanden in eene Oude Gedaante.

Naar het Engelsch door W. J. MENSING.

Thans met Een Woord Vooraf van S. ULFERS
 in een, met **34** illustratiën versierde, uitgave tegen
 geringen prijs.

13 afleveringen van 32 bladzijden druks à **15 cents**
per aflevering.

Ingenaaid in 2 deelen **f1,95**; Gebonden in één
 Prachtband **f2,50**.

Men teekent in bij J. WALTMAN Jr.,
 Boekhandel, Binnenwatersloot.

Biljarts „'t Is-Me-Edso”,

overtreffen ieder ander fabrikaat.

Te bespelen Stations-Koffiehuis.

KRUIF.

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 20 FEBRUARI 1908. No. 18.

Studiebelangen.

T. H.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 18 Februari 1908, no. 850, afdeling H. M. O., is met ingang van den 18en dezer benoemd tot conservator bij de geologische en mineralogische verzamelingen aan de Technische Hoogeschool te Delft, J. H. Bonnema, te Leeuwarden.

—o—

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 18 Februari 1908, no. 876, afdeling H. M. O., is voor het tijdvak van den 18en dezer tot en met 31 Augustus 1908 benoemd tot assistent voor de anorganische en fysische scheikunde aan de Technische Hoogeschool te Delft Dr. C. van Rossem, alhier.

BOEKBESPREKING.

Wij hebben ontvangen een „lijst van Nederlandsche leer- en studieboeken en tijdschriften, samengesteld onder toezicht van de studenten-afdeeling Leiden van het Algemeen Nederlandsch Verbond, met medewerking van de studenten-afdeelingen Amsterdam (G. U.), Amsterdam (V. V.), Delft (in oprichting) en Utrecht van het Algemeen Nederlandsch Verbond.” De heer Welcker schrijft in een voorwoord de bedoeling van dit boekje, dat samengesteld is, om aan het bezwaar tegemoet te komen, waar volgende regels van getuigen:

Nevens de gedicteerde „cahiers” (dictaten) gebruiken de studenten gewoonlijk Fransche of in 't Fransch vertaalde Deutsche werken, Nederlandsche studieboeken kennen wij niet.

Elk professor geeft eenige boeken ter raadpleging op bij de studie. Nederlandsche werken worden nooit aanbevolen, en zijn dus niet gekend. Hollandsche geleerden worden bijna nooit genoemd. . . . Voor Delft gaan deze woorden niet op. 't Zijn veelal Deutsche werken, die men gebruikt.

Doch dat daargelaten. Het boekje valt ons niet mede. De oorspronkelijk gewenschte indeeling is niet doorgevoerd, wat voorzeker jammer is. Bovendien geeft deze 5 cents studie-catalogus een allesbehalve volmaakte lijst van Nederlandsche studieboeken.

Delft heeft een groot aantal wis-, natuurkundige en technische werken opgenoemd. Daartoe waren door den Delftschen medewerker 48 hoogleraren te Delft aangeschreven. Den eersten keer kwamen daar 24 antwoorden op, bij een tweede aanschrijving der overige 24 — 9, en daarna bij eene derde aanschrijving om eenige titels te willen opgeven, slechts 1, terwijl 2 hoogleraren om redenen, die hier buiten beschouwing kunnen blijven, niet in staat waren opgaven te verstrekken.

DE NEDERLANDSCHE RENAISSANCE-DICHTER JAN VAN HOUT, door DR. J. PRINSEN, J.L.ZN., bij MAAS & VAN SUCHTELEN.

Wat de schrijver ook in een soort inleiding zegt: Jan van Hout heeft voor 't groote publiek een naam, waarvan men zich de klank herinnert zoo in 't genre van: „drommels even heb ik dien naam meer gehoord!” en als er nu nog 't beleg van Leiden bij wordt gevoegd, dan weet men dat 't één van de bekende figuren is geweest bij Leidens ontzet, maar 'n verdere voorstelling van van Houts figuur bestaat bij 't publiek niet en wel dáárom dat van Hout na tientallen jaren feitelijk in den litterairen doofpot te hebben gezeten nu de laatste tijd zoo'n beetje opgerakeld is.

Wat Dr. J. Prinsen zich tot taak gesteld heeft, is een duidelijk beeld te geven van deze persoon, die en dit stelt schrijver zich ook tot taak aan te toonen, een groote oorspronkelijke plaats innam in onze letterkunde, behoorde tot het type Hollander, dat, in die dagen vrij zeldzaam, ons verschijnt in Coornhert, Spieghel, Visser.

Van Hout was een ware, een Hollander met een frisschen, gezonden, fijn voelenden geest, zonder medegeslept te worden door tijdgenooten, die op 'n dergelijke wijze geïmpressionéerd van de oude Grieksche en Romeinsche beschaving; in 't Latijn hun verzen schreven, als Scalijn; de juiste opvatting hadden: vrijer, breeder, hooger kunst te kunnen scheppen in hun eigen levende taal, nochtans de ideeën der Renaissance verwerkte en met 'n breed gebaar de richting aangaf naar de kunst onzer moderne tijden evenals du Bellay en Sidney.

Nu is 't lastig 'n bijna juist beeld te geven van een schrijver wanneer men vele van zijn werken mist, en dit is 't geval bij van Hout. Was dit niet het geval, dan zou deze renaissance-dichter al reeds jaren in groote trekken voor ons staan evenals de daar straks genoemden. Toch geloof ik, dat de schrijver door zijn forsche manier van opzet, zijn uitgewerkte bronnen studie en opgaaf, en zijn heldere voordracht uitnemend geslaagd is, juist 't publiek belangstelling en ook vertrouwen in te boezemen en zoo verschijnt Jan van Hout, hoe verder wij in 't boek komen, steeds in scherper, zuiverder lijnen voor onzen geest in deze opzet van den schrijver. Een inleiding en 'n verdeling in zes hoofdstukken.

I. Algemeen overzicht van van Houts leven. II. Van Hout tegenover zijn gezin, zijn familie en zijn vrienden. III. Van Hout in de uitoefening van zijn verschillende ambten. IV. Van Hout tegenover de Maatschappij. V. Van Hout en de Wetenschap. VI. Van Hout in de Kunst.

Ik wil besluiten met 'n woord van hulde aan 'n werk, dat één geheel is en 'n man die 't verdiende, in 't volle daglicht stelt als fijn, oorspronkelijk kunstenaar en als een hoeksteen van onze Nederlandsche Letterkunde.

G. N.

Ontvangen Boeken:

LORENZO DE MEDICI. Uitgave der Maskerade-Commissie, in verband met het XIIIe lustrum van het Delftsch Studentencorps.

Delft. — J. WALTMAN JR.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

D. S. C

De Stem- en Schouwburg-Commissie heeft zich als volgt samengesteld:

M. B. W. des Tombe,	Secretaris.
R. A. Wttewaal,	1e Commissaris.
A. C. Nieuwenhuizen Cruseman, 2e	„

—o—

DELFTSCHE STUDENTEN SCHAAKVEREENIGING.

Vrijdag a. s. 21 Februari alterneerend simultaan seance.

—o—

SCHEEPSBOUWKUNDIG GEZELSCAP „WILLIAM FROUDE”.

Het bestuur maakt bekend dat van af 17 Februari tot en met 2 Maart candidaten kunnen worden gesteld voor het bestuur van het Gezelschap en voor een lid der Centrale Commissie voor de Studiebelangen.

Candidaten moeten door ten minste drie leden schriftelijk aan het bestuur worden opgegeven.

Bestuurscandidaat voor lid der Centrale Commissie: R. Smid.

De Secretaris,
A. ROORDA.

—o—

DELFTSCHE STUDENTENBOND.

Het bestuur van den Delftschen Studentenbond is als volgt samengesteld:

G. M. Simonsz,	Voorzitter.
W. H. Veldhuis Azn.,	Secretaris.
Phoenixstraat 15.	
A. F. Meyer,	Penningmeester.
G. J. van Burk,	Vice-Voorzitter.
H. Strang,	Vice-Secretaris.

—o—

Internationale tentoonstelling van hulpmiddelen voor gymnastiek en spel.

Ter gelegenheid van de groote openbare uitvoering van het Ned. Gymnastiek-Verbond en de daaraan verbonden nationale en internationale wedstrijden, welke zooals reeds is meegedeeld van 6—19 Juni te Amsterdam zullen worden gehouden, zal ook eene internationale tentoonstelling worden verbonden van alles wat op de lichamelijke ontwikkeling in den vorm van gymnastiek en spel betrekking heeft.

De commissie, die de opdracht ontving deze tentoonstelling voor te bereiden, heeft het plan ontworpen dat indien men van de medewerking van H.H. fabrikanten verzekerd is en dus kan worden uitgevoerd, zeer interessant belooft te worden. Men heeft het plan deze tentoonstelling te houden in de zalen van het feestgebouw „Bellevue” van 3—12 Juni, een tijd waarin vele binnen- en buitenlandsche turners en liefhebbers van spel en sport in Amsterdam zullen vertoeven.

In drie groote groepen wil men deze tentoonstelling verdeelen, in de eerste afdeling „praktijk” heeft men het voornemen alle soorten van gymnastiektoestellen en handgereedschappen te vereenigen; vervolgens spelbenoodigheden, schermgereedschappen, kleeding voor turners en spelers, toestellen en gereedschappen voor heilgymnastiek, verbandleer enz. In de tweede afdeling hoopt men van alles ten aanschouwe te geven wat op „theoretisch gebied” over gymnastiek en spel bestaat, zooals ontwerpen van gymnastieklokalen en speelplaatsen, literatuur op het gebied van Hygiene, Physiologie, Anatomie, Verbandleer, Geschiedenis der gymnastiek, Methodiek, Orthopaedie, Paedagogiek, Archieven, zoowel van personen als van vereenigingen, Verslagen, Jaarboeken enz. Ten slotte zal er ook plaats gereserveerd blijven als derde afdeling voor het tentoonstellen van vaandels, diploma's, insignes, medailles en andere kunstvoorwerpen.

Zooals reeds is gezegd hoopt de commissie op veler medewerking te mogen rekenen, en daar zij zoo spoedig mogelijk een meer gedetailleerd plan wenscht te ontwerpen, is spoedig aanmelding tot deelneming ten zeerste gewenscht. Tot het geven van alle gewenschte inlichtingen heeft de

commissie, bestaande uit de heeren J. Zeeman en R. M. Roemer (leeraren in de gymnastiek) en den heer Ed. Lutomirski, Secretaris, Rokin 92 te Amsterdam zich bereid verklaard.

A G E N D A.

DEN HAAG.

- Vrijdag 21 Februari. Ned. Tooneel: Opstanding; 8 uur.
Diligentia: Alliance française: Conférence van Jean Bernard; 8¹/₄ uur.
- Zaterdag 22 Februari. Dierentuin: Bal masqué; 9 uur.
Geb. v. K. en W.: Bal masqué; 10 uur.
Diligentia: Concert van den heer en mevr. Hermanns—Stibbe; 8 uur.
- Zondag 23 Februari. Geb. v. K. en W.: Gezelschap Prot: De oude boemelaar; 8 uur.
Diligentia: Matinee van Kathleen Parlow en Joh. Wijsman; 2 uur.
Kunstkring: Matinee van Harry v. d. Harst, D. Appeldoorn en G. v. d. Pas; 2 uur.
- Maandag 24 Februari. Dierentuin: Ned. Tooneelvereniging: Vreemde jacht; 8 uur.
Pulchri Studio: Concert van Anton Clément en Anna Clément—de Witt; 8 uur.
- Donderdag 27 Februari. Geb. v. K. en W.: Liefdadigheidsconcert van de Kon. Nat. Zangschool; 8 uur.

ROTTERDAM.

- Vrijdag 21 Februari. Groote Schouwburg: Rotterdamsch tooneelgezelschap: Oud-Heidelberg; 8 uur.
- Zaterdag 22 Februari. Groote Schouwburg: Weldadigheidsuitvoering ten bate van de Tuberculose-bestrijding door de Tooneelv. V. I. O. S.; 8 uur.
- Zondag 23 Februari. Tivoli-Schouwburg: Tournée Louis Bouwmeester: De koopman van Venetië; 8 uur.
Tivoli-Schouwburg: Populaire matinée: Willem Royaards; 2 u.
Groote Schouwburg: Rotterd. Tooneelgezelschap: Opstanding; 8 uur.

TECHNISCHE BOEKHANDEL - J. WALTMAN JR.

Afdeling BOEKHANDEL ————— Binnenwatersloot 33:

LEVERING VAN WERKEN OP TECHNISCH EN LETTERKUNDIG GEBIED
ABONNEMENTEN OP TIJDSCHRIFTEN EN COURANTEN. PLAATSEN VAN
ADVERTENTIËN IN ALLE COURANTEN. INBINDEN VAN BOEKEN EN
OMLIJSTEN VAN DIPLOMA'S EN PLATEN. * * * * *

Afd. SCHRIJF- en TEEKENBEHOEFTE, Binnenwatersloot 33:

PASSERDOOZEN, REKENLINIALEN, DRIEHOEKEN, TEEKENHAKEN, -BORDEN, -SCHRAGEN, -KOKERS, -PORTEFEUILLES, -INKTEN, -PAPIEREN, MILLIMETERPAPIER, KALKEERPAPIER, KALKEERLINNEN, GUMMI, PUNAISEN, O.-I. INKT, VERVEN IN TUBEN EN STUKJES, VERFSCHOTELS, MAATSTOKKEN, DECIMETERS, SCHETSBOEKEN, TEEKENPOTLOODEN, DICTAATCAHIERS, COLLEGETASSCHEN, NOTITIEBOEKJES, BLOC NOTES, MEMORANDUMS, POSTPAPIER IN PAKJES EN IN DOOZEN, ENVELOPPEN, PENNEN, INKT, PENHOUDERS, POTLOODEN, COPIEBOEKEN, BRIEVEN-ORDENERS, NOTULENBOEKEN, VLOEICARTON, VLOEIMAPPEN. * * *

OP AANVRAAG VOOR H.H. STUDENTEN STEEDS VERKRIJGBAAR UIT-
TREKSELS UIT HET ROOSTER DER T.H.S. EN ETIKETTEN VOOR DICTATEN.

Afdeling DRUKKERIJ ————— Vlamingstraat 34:

BOEK- EN STEENDRUKWERK, AUTOGRAFIËN ENZ. * * * * *
VISITEKAARTJES, BRIEVENHOOFDEN, KWITANTIËN, CONVOCATIEBIL-
JETTEN EN -KAARTEN, CONTRIBUTIEKAARTEN, DIPLOMA'S, WETTEN
EN REGLEMENTEN, DISSERTATIËN EN STELLINGEN, PROGRAMMA'S,
INVITATIEKAARTEN, MENU'S, BALBOEKJES. — VOOR DRUKWERK VAN
VEREENIGINGEN ZIJN TAL VAN VIGNETTEN BESCHIKBAAR. * * *

BESTELLINGEN IN RIJSWIJK EN DEN HAAG EN OVERIGE OMLIGGENDE GEMEENTEN WORDEN DAGELIJKS
VRACHTVRIJ UITGEVOERD. BESTELLINGEN EN SCHRIFTELIJKE BOODSCHAPPEN KUNNEN AAN DE LOOPERS,
DOOR HUN UNIFORM-KLEEDING KENBAAR, STEEDS WORDEN MEEGEGEVEN. * * * * *